

Kissné Berta Rita*

A forgalmi és helymeghatározó adatok megőrzése, valamint az azokhoz való hozzáférés és a bűnüldözés viszonyának alakulása az Európai Unió Bírósága ítéleteinek tükrében

Az elektronikus hírközlési szolgáltatók által kezelt adatok számos büntetőeljárásban a tényállás tisztázása, valamint a bizonyítás elengedhetetlen eszközei. Az elektronikus hírközlési szolgáltatók adatmegőrzése olyan adatokat tesz elérhetővé, amelyek máshol nem szerezhetők be, mással nem helyettesíthetők, ezért nélkülözhetetlen értéket jelentenek a bűnüldöző szervek munkájában. A Bíróság 2014-es ítéletében érvénytelenné nyilvánította az elektronikus hírközlési szolgáltatók általános adatmegőrzésére való kötelezését előíró irányelvet. Ezzel lényegében kirántotta a tagállamok általános adatmegőrzésre vonatkozó szabályozásai alól az uniós jogalapot. A tagállami bíróságok előzetes döntéshozatali kérelmeikben azóta több ügyben próbálták tisztázni az adatmegőrzési kötelezettséget előíró nemzeti szabályozásukra vonatkozó uniós jogi követelmények pontos természetét, azonban a Bíróság egy meglehetősen szűk adatmegőrzési lehetőséget leszámítva újra és újra megerősíti az általános adatmegőrzési kötelezettség tilalmát, ezzel erősen korlátozva, bizonyos területeken akár el is lehetetlenítve a tagállamok bűnüldözéshez fűződő érdekeinek érvényesítését.

I. A PROBLÉMA GYÖKERE: A BÍRÓSÁG 2014. ÁPRILIS 8-AI ÍTÉLETÉBEN MEGSEMISÍTI A 2006/24/EK IRÁNYELVET

A 2006/24/EK irányelv¹ célja a hírközlési szolgáltatók által előállított vagy feldolgozott adatok megőrzési kötelezettségére vonatkozó tagállami rendelkezések harmonizálása volt.

* Kissné Berta Rita: Igazságügyi Minisztérium, Európai Unió Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság, Európai Bírósági Főosztály, európai uniós jogi szakértő.

1 Az Európai Parlament és a Tanács 2006/24/EK irányelve (2006. március 15.) a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról (HL L 105., 2006.4.13., 54. o.), a továbbiakban: 2006/24 irányelv vagy általános adatmegőrzési irányelv.

Az adatmegőrzési kötelezettség azt volt hivatott biztosítani, hogy a forgalmi és helymeghatározó adatok, valamint az előfizető vagy nyilvántartott felhasználó azonosításához szükséges kapcsolódó adatok a tagállamok nemzeti joga által meghatározott súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából rendelkezésre álljanak.²

A C-293/12. sz. Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ügyben hozott ítéletében³ az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) a 2006/24 irányelvet érvénytelenné nyilvánította. Érdemes röviden elidőzni a Bíróság ítéletében foglalt érvelésen, mivel az ítélezési gyakorlat további alakulásában az ebben az ügyben megfogalmazott indokok visszavisszatérnek.

A Digital Rights Ireland ítélet alapjául szolgáló ügyekben az a kérdés merült fel, hogy a 2006/24 irányelvben szabályozott adatmegőrzési kötelezettség összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájában⁴ foglalt egyes jogokkal, különös tekintettel az Alapjogi Charta 7., 8. és 11. cikkeiben foglalt, a magán- és a családi élet tiszteletben tartására, a személyes adatok védelmére, valamint a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságára. Azaz az általános adatmegőrzés előírása nem jelent-e túlzott beavatkozást az egyének magánéletébe. A Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a 2006/24 irányelv által megvalósított, az Alapjogi Charta 7. és 8. cikkében szereplő alapvető jogokba beavatkozás széles körű, és azt különösen súlyosnak kell tekinteni. A Bíróság ezt követően a kérdést a klasszikus szükségességi-arányossági tesztnek vetette alá.

A magánélet tiszteletben tartásához való jog kapcsán elmondható, hogy a Bíróság állandó ítélezési gyakorlata szerint ezen alapvető jog védelme minden esetben megköveteli, hogy a személyes adatok védelme alóli kivételek és e védelem korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak.

2 Lásd a 2006/24 irányelv 1. cikkét.

3 Lásd a C-293/12. és C-594/12. sz. Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2014:238), a továbbiakban Digital Rights Ireland ítélet.

4 Az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL C 202., 2016.6.7., 389. o.), a továbbiakban: Alapjogi Charta.

Annak vizsgálata során, hogy a beavatkozás a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódik-e, a Bíróság kifogásolta egyrészt az adatmegőrzéssel érintett személyi kör általánosságát, álláspontja szerint a szabályozás ebben a formájában „szinte a teljes európai lakosság alapvető jogaiba való beavatkozást valósít meg”, másrészt a megőrzendő adatkör meghatározásának hiányát, vagyis az adatforgalommal kapcsolatos összes adat megőrzésének előírását. Az adatokhoz való hozzáférés vonatkozásában szintén azok korlátozásának hiányát fejezte ki; a hozzáférésnek nincsenek objektív szempontjai, valamint hiányoznak annak anyagi és eljárásjogi feltételei is. Végül az adatmegőrzési időszak differenciálásának hiányát emelte ki.

Ezek alapján a Bíróság megállapította, hogy a 2006/24 irányelv nem tartalmaz a Charta 7. és 8. cikkében foglalt alapvető jogokba való beavatkozás terjedelmét szabályozó egyértelmű és pontos szabályokat, így ezen irányelv az uniós jogrendben széles körben és különösen súlyosan beavatkozik ezen alapvető jogokba, anélkül, hogy e beavatkozást pontosan körülhatárolnák olyan rendelkezések, amelyek lehetővé teszik, hogy az ténylegesen a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjon. A 2006/24 irányelv elfogadásával az uniós jogalkotó meghaladta azokat a korlátokat, amelyeket az arányosság elvének tiszteletben tartása a Charta 7. és 8. cikkének, valamint 52. cikkének (1) bekezdésére tekintettel megkövetel. E körülmények között a Charta 11. cikkére figyelemmel nem is vizsgálta az említett 2006/24 irányelv érvényességét.

II. A BÍRÓSÁG ÍTÉLKEZÉSI GYAKORLATÁNAK ALAKULÁSA AZ ÁLTALÁNOS ADATMEGŐRZÉSI IRÁNYELV ÉRVÉNYTELENNÉ NYILVÁNÍTÁSÁT KÖVETŐEN

A Bíróság ítélezési gyakorlatában érdemes külön vizsgálni az adatmegőrzési kötelezettségre, valamint az adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó megállapításokat. Míg ugyanis az adatmegőrzés lehetőségének erős korlátozása komoly problémát jelent bűnüldözési szempontból, addig a Bíróság által megfogalmazott szempontrendszer az adathozzáférés tekintetében elfogadható garanciális követelményeknek tekinthető.

ADATMEGŐRZÉS

A tagállamok nemzeti szabályozása a bűnüldözési célú általános adatmegőrzés tárgykerében a 2006/24 irányelven alapult. A Bírósághoz ezt követően olyan előzetes döntéshozatali kérelmek érkeztek, melyek gyakorlatilag új jogalapot próbáltak találni az általános adatmegőrzést előíró meglévő nemzeti szabályozásnak. A 2006/24 irányelv érvénytelenségének kimondását követően a tagállamok a meglévő szabályozásuk uniós joggal való összeegyeztethetőségének igazolására a 2002/58 irányelv⁵ 15. cikk (1) bekezdésében kerestek

„kapaszkodót”. A 2002/58 irányelv lefekteti azon elvet, mely szerint a forgalmi és helymeghatározó adatokat törölni vagy anonimizálni kell, ha a közlés továbbításához már nem szükségesek, azonban az irányelv 15. cikkének (1) bekezdése eltérést vezet be ezen elv alól, mivel engedélyezi a tagállamok számára, hogy korlátozzák e törlési vagy anonimizálási kötelezettséget, vagy pedig írják elő az adatok megőrzését (alapvetően ezen irányelvi lehetőség alapján alkottak a tagállamok olyan jogszabályokat, melyek elrendelték az adatmegőrzést. Ezen tagállami rendelkezések harmonizálása jött létre a 2006/24 irányelv). Ezen eltérést a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása igazolhatja az irányelv alapján, valamint figyelemmel kell lenni arra, hogy az intézkedés egy demokratikus társadalomban szükségesnek, megfelelőnek és arányosnak minősüljön.

A C-203/15. sz. Tele2 Sverige, valamint a C-698/15. sz. Watson és társai egyesített ügyek⁶ alapproblémái az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára előírt, azon kommunikációk megőrzésére vonatkozó általános kötelezettséggel voltak kapcsolatosak, melyek a megsemmisített 2006/24 irányelven alapultak. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések lényegében arra irányultak, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikk (1) bekezdése alapján összeegyeztethető-e az uniós joggal az általános adatmegőrzésre vonatkozó nemzeti szabályozás. A Bíróság ítéletében – lényegében az uniós szintű szabályozást megsemmisítő Digital Rights Ireland ítélettel megegyező érvek mentén – megállapította, hogy az uniós joggal ellentétes az adatok általános és költségtétel nélküli megőrzését előíró nemzeti szabályozás. A Bíróság ezzel kimondta a telekommunikációs szolgáltatók által megőrzött adatok bűnözés elleni küzdelem céljából történő általános és megkülönböztetés nélküli megőrzésének tilalmára vonatkozó elvet.

A C-623/17. sz. Privacy International ügyben⁷ az alapprobléma a nemzetbiztonsági célú adatmegőrzésre és adattovábbításra vonatkozó nemzeti szabályozás kérdése volt. Az ügyben észrevételt tevő tagállamok azon az állásponton voltak⁸, hogy a 2002/58 irányelv nem alkalmazható az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozásra, mivel annak célja a nemzetbiztonság védelme, amely a tagállamok kizárólagos felelősségébe tartozik az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének harmadik mondata alapján. A Bíróság ezzel szemben ítéletében kimondta, hogy a 2002/58 irányelv hatálya alá tartozik az a nemzeti jogszabály, amely előírja az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára, hogy megőrizték, vagy továbbítsák a forgalmi adatokat és a helymeghatározási adatokat a nemzeti biztonsági és hírszerzési hatóságoknak. Kimondta továbbá, hogy az általános és költségtétel nélküli adat-

hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.), a továbbiakban: 2002/58 irányelv.

6 A C-203/15. és C-698/15. sz. Tele2 Sverige és Watson egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2016:970), a továbbiakban: Tele2 Sverige ítélet.

7 C-623/17. sz. Privacy International ügyben hozott ítélet (EU:C:2020:790), a továbbiakban: Privacy International ítélet.

8 Ezt az álláspontot képviselte az Egyesült Királyság kormánya, a cseh és az észt kormány, Írország, valamint a francia, a ciprusi, a magyar, a lengyel és a svéd kormány. Lásd a Privacy International ítélet 32. pontját.

5 Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus

továbbításra vonatkozó nemzeti rendelkezések nem igazolhatók a nemzetbiztonság védelmével, így azok ellentétesek az uniós joggal.

A Privacy International ügygel azonos napon került sor ítélethirdetésre a C-511/18. sz. La Quadrature du Net és társai ügyben,⁹ melyben új elem az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára előírt adatmegőrzési kötelezettségre vonatkozó korábbi előzetes döntéshozatali ügyekhez képest, hogy az Alapjogi Charta 7., 8. és 11. cikkében foglalt jogok (magánélet tisztelgetben tartása, személyes adatok védelme és véleménynyilvánítás szabadsága) mellett az Alapjogi Charta 6. cikkében foglalt biztonsághoz való jog értelmezésére, valamint az EUSZ 4. cikke alapján a tagállamok hatáskörébe tartozó nemzetbiztonsági követelményekre is kiterjedt. Az előzetes döntéshozatali kérelem lényegében a nemzetbiztonságra súlyos és tartós fenyegetés, és különösen a terrorista veszély megelőzése céljából az elektronikus hírközlési szolgáltatókra vonatkozó általános és különbségtétel nélküli megőrzési kötelezettséget előíró francia nemzeti szabályozás uniós joggal való összeegyeztethetőségére kérdezett rá. A Bíróság az ítéletben megerősítette az általános adatmegőrzés tilalmát, azonban emellett további, kiegészítő megállapításokat is tett, és alternatív megoldások lehetőségét vetette fel. A Bíróság szerint azokban a helyzetekben, amikor az érintett tagállam a nemzetbiztonságot fenyegető valós, közvetlen, illetve előrelátható súlyos fenyegetéssel szembesül, a 2002/58 irányelv az Alapjogi Chartával együtt értelmezve nem zárja ki annak előírását, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatók általános jelleggel, válogatás nélkül megőrzik a forgalmi adatokat és a helyadatokat. Ebben az összefüggésben a Bíróság meghatározta, hogy az erre irányuló döntésnek időben a feltétlenül szükségesre kell korlátozódnia, bírósági vagy független közigazgatási szerv által lefolytatott hatékony felülvizsgálatnak kell tárgyát képeznie, mely szerv döntése kötelező kell, hogy legyen, annak ellenőrzése érdekében, hogy fennáll-e a hivatkozott körülmények egyike, és hogy a megállapított feltételeket és biztosítékokat betartják-e. Így a Bíróság a nemzetbiztonsági céllal – bizonyos feltételek teljesülése esetén – igazolhatónak látta az adatmegőrzés előírását, továbbá az elektronikus kommunikációs eszközök felhasználói adatainak, többek között a forgalmi és helymeghatározási adatoknak az automatikus elemzését.

HOZZÁFÉRÉS ÉS AZ ADATOK FELHASZNÁLÁSA A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

A Bíróság a Digital Rights Ireland ítéletében az adatokhoz való hozzáférés szabályozásának hiányát is felröptette az uniós jogalkotónak. A fentebb az ítélet összefoglalásakor említettekét kissé részletesebben kibontva, a Bíróság hiányolta az adatokhoz való hozzáférés bűnüldözési célhoz kötöttségére vonatkozó objektív szempontokat, amelyek keretek közé szorítják az adatok későbbi felhasználását, ami által igazoltnak lehetne tekinteni az alapvető jogokba való beavatkozást.

A Bíróság hiányolta továbbá az adatokhoz való hozzáférés és azok későbbi felhasználására vonatkozó anyagi jogi és eljárásjogi feltételeket. A 2006/24 irányelv nem rendelkezett kifejezetten a hozzáférés bűnüldözési célhoz kötöttségéről, hanem azt mondja ki, hogy valamennyi tagállam maga határozza meg a szükségnek és az arányossági követelményeknek megfelelően történő hozzáférés érdekében követendő eljárást és a teljesítendő feltételeket. A Bíróság az adatokhoz való hozzáférés és az adatok felhasználásának a feltétlenül szükséges mértékre történő korlátozásának biztosítása céljából hiányolta a bíróság vagy független közigazgatási szerv által végzett előzetes felülvizsgálatot.

Az adathozzáférésre vonatkozó későbbi ítéleteiben a Bíróság gyakorlatilag a Digital Rights Ireland ítéletben megfogalmazott megállapításait megerősítve körülhatárolta azokat a szempontokat, amelyeken az adatokhoz való hozzáférést érintő tagállami szabályozásnak nyugodnia kell. Ennek alapját az adatmegőrzés vonatkozásában már említett Tele 2 Sverige ügyben fektette le, majd azt a későbbi ügyekben megerősítve, legutóbb a C-746/18. sz. Prokuratuur (korábban: H.K.)¹⁰ ügyben tett újító megállapításokat.

A Bíróság Tele 2 Sverige ügyben hozott ítéletében az adatmegőrzés általános tilalmán túl az adathozzáférés vonatkozásában kimondta, hogy a tagállami szabályozásban objektív és pontos szabályokban rögzített garanciákkal kell biztosítani a hozzáférés feltételeit. A hozzáférés első sorban a bűncselekmény elkövetésében bármilyen módon részes személyekre vonatkozhat, de különleges helyzetekben más személyek adataihoz való hozzáférés is arányos lehet objektív kritériumok alapján. A sürgős eseteket leszámítva a hozzáférésre valamely bíróság vagy független közigazgatási szerv által végzett előzetes felülvizsgálat alapján kerülhet sor. Emellett a Bíróság szerint szükséges, hogy tájékoztassák az érintetteket a hozzáférésről, ha ez már nem veszélyeztetné a nyomozás érdekeit.

A Bíróság a Ministerio Fiscal ügyben¹¹ a Digital Rights Ireland ügy okfejtésére hivatkozva ismét rögzítette, hogy a forgalmi adatok megőrzése és közlése a magánéletbe való súlyos beavatkozásnak minősül. A Ministerio Fiscal ügyben az arányosság elvére hivatkozva megállapította, hogy ez a beavatkozás csak a súlyos bűncselekményekkel szembeni küzdelemmel indokolható, az enyhébb beavatkozás pedig bármilyen bűncselekmény elleni harccal.

A Prokuratuur-ítélet alapjául szolgáló ügyben az adatokhoz való hozzáférés és a bűnüldözés érdeke közötti egyensúly volt a vizsgálat tárgya. A Bíróság azt állapította meg, hogy a forgalmi vagy helymeghatározó elektronikus hírközlési adatok olyan összességéhez való, bűnüldözési célokból történő hozzáférés, amely lehetővé teszi a magánéletre vonatkozó pontos következtetések levonását, csak a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem vagy a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzése céljából megengedett. A Prokuratuur-ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a rövid időszakokra vonatkozó adatkezelés is a magánéletbe történő súlyos beavatkozásnak minősül, amely csak a súlyos bűncselekmények

⁹ C-511/18., C-512/18. és C-520/18. sz. La Quadrature du Net és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2020:791), a továbbiakban: La Quadrature du Net és társai ítélet.

¹⁰ C-746/18. sz. Prokuratuur (korábban: H.K.) ügyben hozott ítélet (EU:C:2021:152), a továbbiakban: Prokuratuur-ítélet.

¹¹ C-207/16. sz. Ministerio Fiscal ügyben hozott ítélet (EU:C:2018:788).

elleni küzdelemmel indokolható. A Bíróság körvonalazta továbbá a tárolt adatokhoz való hozzáférés folyamatát is, és úgy határozott, hogy az ilyen hozzáférést független közigazgatási hatóság vagy bíróság előzetes felülvizsgálatához kell kötni. Pontosította, hogy a függetlenség követelménye azt jelenti, hogy az előzetes felülvizsgálattal megbízott hatóság nem vehet részt a szóban forgó büntetőeljárás lefolytatásában, és semleges álláspontot kell képviselnie az eljárásban részt vevő felekkel szemben.

III. A BÍRÓSÁGNAK AZ ADATMEGŐRZÉS ÉS ADATHOZZÁFÉRÉS TÁRGYÁBAN HOZOTT LEGUTÓBBI ÍTÉLETE: AZAZ A TAGÁLLAMOK MOZGÁSTERE A JELENLEGI ÁLLÁSPONT ALAPJÁN

A Bíróság 2022. április 5-én hirdetett ítéletet a C-140/20. sz. Commissioner of the Garda Síochána és társai ügyben,¹² mely az adatmegőrzéssel kapcsolatos korábbi ítélkezési gyakorlatot továbbgondolva mind az adatmegőrzésre, mind az adatokhoz való hozzáférésre vonatkozóan tartalmaz megállapításokat.

Megerősíti az általános adatmegőrzés tilalmára vonatkozó elvet, azonban bizonyos, a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem és a közbiztonságot súlyosan fenyegető cselekmények megelőzésére irányuló tagállami intézkedéseket összeegyeztethetőnek minősít az uniós joggal. Így lehetővé teszi a forgalmi és helymeghatározó adatok olyan célzott megőrzését, amelyet objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes tényezők alapján, az érintett személyek kategóriái szerint vagy földrajzi kritérium segítségével, a feltétlenül szükséges mértékű, de meghosszabbítható időtartamra korlátozva határoznak meg, lehetővé teszi a csatlakozási forráshoz hozzárendelt IP-címek, továbbá az elektronikus hírközlési eszközök felhasználóinak személyazonosságára vonatkozó adatok, valamint a forgalmi és helymeghatározó adatok korlátozott ideig történő, gyors megőrzését (quick freeze). Ezek tárolására csak a feltétlenül szükséges időtartamra kerülhet sor, valamint egyértelmű és pontos szabályok révén biztosítani kell, hogy a szóban forgó adatok megőrzésére az erre vonatkozó anyagi jogi és eljárásjogi feltételek betartása mellett kerüljön sor, és hogy az érintett személyeket a visszaélések veszélyével szemben tényleges biztosítékok illessék meg.

A Bíróság megerősítette annak fontosságát, hogy az illetékes nemzeti hatóságok megőrzött adatokhoz való hozzáféréseinek főszabály szerint valamely bíróság vagy független közigazgatási szerv által végzett előzetes felülvizsgálat tárgyát kell képeznie, és hogy e bíróság, illetve szerv különösen megelőzési, felderítési vagy bűnüldözési eljárások keretében az e hatóságok által előterjesztett indokolt kérelmet követően hozza meg

határozatát. A Bíróság az ítélkezési gyakorlatának megfelelően ismételten elutasította azon érvet, miszerint az illetékes nemzeti hatóságoknak hozzáférést kell biztosítani a súlyos bűncselekményekkel szembeni küzdelem céljából azokhoz a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz, amelyeket általánosan és válogatás nélkül őriztek meg a nemzetbiztonságot fenyegető, valódi, aktuális vagy előrelátható súlyos fenyegetés kezelése érdekében. A Bíróság a tagállami intézkedéseket igazolható általános érdekű célokkal kapcsolatban – a La Quadrature du Net és társai ítéletet megerősítve kimondja –, hogy az arányosság elvének megfelelően e célok között egyfajta hierarchia áll fenn, e célok jelentőségétől függően, és az ilyen intézkedéssel elérni kívánt cél jelentőségének kapcsolatban kell állnia az abból eredő beavatkozás súlyosságával. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a nemzetbiztonság védelmére irányuló célkitűzés jelentősége meghaladja a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem, valamint a közbiztonság védelmére irányuló cél jelentőségét. A Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt egyéb követelmények tiszteletben tartása mellett a nemzetbiztonság védelmére irányuló céllal tehát igazolhatók az olyan intézkedések, amelyek súlyosabb beavatkozást jelentenek az alapvető jogokba, mint amelyek e más célokkal igazolhatók.

IV. KONKLÚZIÓ

A Bíróság fentebb bemutatott ítélkezési gyakorlatából egyértelműen megállapítható, hogy az általános adatmegőrzésre vonatkozó, uniós jogszabályon alapuló lehetőség megszüntetésével jelentősen szűkítette a tagállamok mozgásterét, hogy a telekommunikációs szolgáltatók számára bűnüldözési, illetve nemzetbiztonsági érdekből előírják a hívásforgalmi és helymeghatározó adatok megőrzését. Később ugyan a Bíróság bizonyos szűk körben az uniós joggal összeegyeztethetővé nyilvánította az adatmegőrzést, és bizonyos esetekben az azokhoz való hozzáférést, azonban az általános adatmegőrzésre vonatkozó uniós irányelv érvénytelenítése okán bekövetkezett jogi helyzet számottevően ronthatja a bűnüldözési és a nemzetbiztonsági érdekek érvényesülését.

Ennek a helyzetnek a megoldása a jövőbe mutat. Jelenleg is több ügyben vizsgálja a Bíróság a témát, valamint a tárgyban uniós jogalkotás is folyamatban van. A szabadsághoz és személyi biztonsághoz való jog, melyet a hatékony bűnüldözés biztosít, valamint a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jog áll egymással szemben ebben a történetben, az uniós jogalkotónak e konkuráló érdekek között kell megtalálnia a helyes egyensúlyt a jelenlegi helyzet megnyugtató rendezése érdekében.

¹² C-140/20. sz. Commissioner of the Garda Síochána és társai ügyben hozott ítélet (EU:C:2022:258).